

Briselē, 2022. gada 19. decembrī
(OR. en)

16241/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0393(NLE)

ENER 706
ENV 1332
COMPET 1066
TRANS 807
CONSOM 356
IND 575
ECOFIN 1361
FISC 268

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	15855/22
K-ijas dok. Nr.:	15031/22
Temats:	Priekšlikums – PADOMES REGULA, ar ko izveido tirgus korekcijas mehānismu iedzīvotāju un ekonomikas aizsardzībai pret pārmērīgi augstām cenām

Pielikumā pievienots priekšlikums Padomes Regulai, ar ko izveido tirgus korekcijas mehānismu iedzīvotāju un ekonomikas aizsardzībai pret pārmērīgi augstām cenām, par kuru politiska vienošanās tika panākta TTE padomes (Enerģētika) 2022. gada 19. decembra sanāksmē.

Pielikumā pievienoto tekstu pārskata juristi lingvisti.

Padome nolēma šīs regulas pieņemšanai ļaut izmantot rakstisko procedūru.

2022/0393 (NLE)

Priekšlikums –

PADOMES REGULA,

**ar ko izveido tirgus korekcijas mehānismu iedzīvotāju un ekonomikas aizsardzībai pret
pārmērīgi augstām cenām**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 122. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu ¹,

tā kā:

¹ 2022. gada 2. decembra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēti).

- (1) Krievijas Federācijas ("Krievija") neprovocētā un nepamatotā militārā agresija pret Ukrainu un nepieredzētais dalībvalstīm domāto dabasgāzes piegāžu samazinājums no Krievijas apdraud Savienības un tās dalībvalstu energoapgādes drošību. Tajā pašā laikā Krievijas īstenotā gāzes piegādes izmantošana par ieroci un tirgus manipulēšana, tīši traucējot gāzes plūsmas, Savienībā ir izraisījušas krasu enerģijas cenu pieaugumu. Piegādes ceļu maiņa, kas izraisījusi pārslodzi Eiropas gāzes infrastruktūrai, vajadzība atrast alternatīvus gāzes piegādes avotus, kā arī cenu veidošanas sistēmas, kuras nav pielāgotas piegādes šoka situācijai, ir veicinājušas cenu svārstīgumu un cenu kāpumu. Augstākas dabasgāzes cenas apdraud Savienības ekonomiku, jo ilgstoša augsta inflācija, ko izraisa augstākas elektroenerģijas cenas, mazina patērētāju pirkjspēju, kā arī palielina ražošanas izmaksas, īpaši energoietilpīgā rūpniecībā, un nopietni apdraud piegādes drošību.
- (2) Dabasgāzes cenas 2022. gadā bija ārkārtīgi svārstīgas, un daži etaloni 2022. gada augustā sasniedza visu laiku augstāko līmeni. 2022. gada augustā reģistrēto dabasgāzes cenu neierasti augsto līmeni noteica vairāki faktori, kuru starpā ir vājš piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvars, kas saistīts ar krātuvju uzpildi un cauruļvadu plūsmu samazināšanos, bailes no turpmākiem piegādes traucējumiem un tirgus manipulācijām no Krievijas puses, kā arī cenu veidošanas mehānisms, kurš nebija pielāgots šādām ekstremālām pieprasījuma un piedāvājuma izmaiņām un saasināja pārmērīgo cenu pieaugumu. Ja iepriekšējās desmitgadēs cenas bija robežās no 5 EUR/MWh līdz 35 EUR/MWh, tad tagad Eiropas dabasgāzes cenas sasniedza līmeni, kas bija par 1000 % augstāks nekā vidējās cenas Savienībā. Nīderlandes dabasgāzes tirdzniecības biržas (*Dutch Title Transfer Facility, TTF*) gāzes nākotnes līgumi (3 mēnešu/ceturkšņa produkti), ko tirgo biržā "*ICE Endex*"², ir tirgoti par cenu, kuras līmenis ir nedaudz zemāks par 350 EUR/MWh, bet nākamās dienas *TTF* gāze, ko tirgo Eiropas Enerģijas biržā (*European Energy Exchange, EEX*), sasniedza cenu EUR 316/MWh. Nekad agrāk gāzes cenas nav sasniegušas tādu līmeni kā 2022. gada augustā.

² "*ICE ENDEX*" ir viena no galvenajām enerģijas biržām Eiropā. Attiecībā uz gāzi tā nodrošina regulētu nākotnes līgumu un iespēju līgumu tirdzniecību Nīderlandes *TTF* biržas tirdzniecības centram.

- (3) Pēc bojājumiem cauruļvadam *Nord Stream 1*, ko, iespējams, izraisīja sabotāža 2022. gada septembrī, nav izredžu, ka gāzes piegāde no Krievijas uz Savienību tuvākajā nākotnē atkal varētu sasniegt pirmskara līmeni. Eiropas patērētājus un uzņēmumus joprojām apdraud izteikts risks, ka varētu rasties vēl citi ekonomiski postoši gāzes cenu pieaugumi. Piegādes drošību var apdraudēt neprognozējami notikumi, piemēram, negadījumi vai [...] cauruļvadu sabotāža, kas traucē gāzes piegādi Eiropai vai krasi palielina pieprasījumu. Tirgus spriedze un nervozitāte, ko izraisa bailes no pēkšņa trūkuma situācijām, visticamāk, saglabāsies arī pēc šīs ziemas un nākamajā gadā, jo paredzams, ka pielāgošanās piegādes satricinājumiem un jaunu piegādes attiecību un infrastruktūras izveide prasīs vienu vai vairākus gadus.
- (4) Lai gan pastāv darījumi, kas saistīti ar citiem virtuālajiem tirdzniecības punktiem (VTP), Nīderlandē *Title Transfer Facility (TTF)* cena parasti tiek uzskatīta par "standarta" cenas atsauci Eiropas gāzes tirgos. Tas ir saistīts ar tās tipiski augsto likviditāti, ko izraisa vairāki faktori, kuru vidū ir ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kas *TTF* pirmskara apstākļos ļāva saņemt dabasgāzi no vairākiem avotiem, tostarp ievērojamus apjomus no Krievijas. Tādējādi to plaši izmanto kā atsaucē cenu gāzes piegādes līgumu cenu noteikšanas formulās, kā arī cenu bāzi riska ierobežošanas/atvasināto instrumentu operācijās visā Savienībā, arī centros, kas nav tieši saistīti ar *TTF*. Saskaņā ar tirgus datiem *TTF* centrs 2022. gada pirmajos astoņos mēnešos kopā veidoja aptuveni 80 % no Eiropas Savienībā un Apvienotajā Karalistē tirgotās dabasgāzes.

- (5) Tomēr revolucionārās izmaiņas ES enerģijas tirgos kopš 2022. gada februāra ietekmēja tradicionālo cenu veidošanas mehānismu darbību un efektivitāti gāzes vairumtirgū, īpaši attiecībā uz *TTF* etalonu. Lai gan *TTF* agrāk bija laba atsauce gāzes cenām citos Eiropas reģionos, no 2022. gada aprīļa tā ir atsaistīta no cenām citos centros un tirdzniecības vietās Eiropā, kā arī no cenu novērtējumiem, ko cenu ziņošanas aģentūras veikušas attiecībā uz *LNG* importu. Tas lielā mērā ir tāpēc, ka Eiropas ziemeļrietumu daļas gāzes sistēmai ir īpaši infrastruktūras ierobežojumi gan attiecībā uz cauruļvadu pārvadi (rietumi-austrumi), gan *LNG* regazifikācijas jaudu. Šādi ierobežojumi daļēji izraisīja vispārējo gāzes cenu pieaugumu kopš krīzes sākuma Eiropā pēc tam, kad Krievija sāka izmantot enerģiju par ieroci. Milzīgā starpība starp *TTF* un citiem reģionālajiem centriem 2022. gada augustā liecina, ka pašreizējos īpašajos tirgus apstākļos *TTF* var nebūt labs rādītājs tirgus situācijai ārpus Eiropas ziemeļrietumu daļas, kur tirgi saskaras ar infrastruktūras ierobežojumiem. Kad Eiropas ziemeļrietumu daļas tirgū vērojams iztrūkums, citos reģionālajos tirgos ārpus Eiropas ziemeļrietumu daļas var rasties labvēlīgāki tirgus apstākļi, un tādējādi līgumu piesaiste pie *TTF* rada nesamērīgu ietekmi uz šiem tirgiem. Tādējādi, lai gan *TTF* joprojām pilda savu mērķi, proti, līdzsvarot piedāvājumu un pieprasījumu Eiropas ziemeļrietumu daļā, ir jārīkojas, lai ierobežotu sekas, ko *TTF* pārmērīgo cenu neierastās epizodes varētu radīt citiem reģionālajiem tirgiem Eiropas Savienībā. Cenu veidošanās trūkumi mazākā mērā var pastāvēt arī saistībā ar citiem centriem.

- (6) Ir pieejami dažādi pasākumi, kas varētu risināt pašreizējo cenu veidošanas mehānismu problēmas. Viena no iespējām ir Eiropas uzņēmumiem, kurus skāruši nesenie tirgus traucējumi un cenu veidošanas sistēmas nepilnības, atsākt sarunas par spēkā esošajiem uz *TTF* balstītiem līgumiem. Tā kā atsaucei uz cenām, kas piesaistītas *TTF* nākotnes līgumiem, ir atšķirīga nozīme nekā iepriekš un tā ne vienmēr uzskatāma par reprezentatīvu attiecībā uz gāzes tirgus situāciju ārpus Eiropas ziemeļrietumu daļas, daži pircēji var mēģināt atrisināt pašreizējās cenu veidošanas un *TTF* etalona problēmas, risinot atkārtotas sarunas ar saviem līgumpartneriem vai nu saskaņā ar speciāli šim nolūkam paredzētiem līguma noteikumiem, vai saskaņā ar vispārīgiem līgumtiesību principiem.
- (7) Tāpat importētāji uzņēmumi vai dalībvalstis, kas rīkojas to vārdā, var sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai no jauna rīkotu sarunas par esošajiem piegādes līgumiem vai vienotos par jauniem piegādes līgumiem, izmantojot piemērotākas cenu noteikšanas formulas, kas pielāgotas pašreizējai cenu svārstīguma situācijai. Koordinēti iepirkumi, izmantojot IT rīku, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) [XXXX/2022], var dot iespēju pazemināt enerģijas importa cenu un tādējādi mazināt tirgus intervences nepieciešamību.
- (8) Turklāt Direktīvā 2014/65/ES jau ir iekļauti daži aizsardzības pasākumi, kuru nolūks ir ierobežot pārmērīga svārstīguma uzplūdus, piemēram, tiek prasīts, ka regulētajiem tirgiem ir jāizveido tā saucamie bloķēšanas mehānismi, kas dažu stundu garumā ierobežo ekstremālus cenu lēcienus. Tekošās dienas svārstīguma pārvaldības mehānisms, kas ieviests ar Padomes Regulas (ES) [XXX/2022] 15.–17. pantu, palīdz ierobežot konkrētās dienas cenu ārkārtējo svārstīgumu enerģētikas atvasināto instrumentu tirgū. Tomēr šie mehānismi darbojas tikai īstermiņā, un tie nav paredzēti tam, lai novērstu tirgus cenu kāpumu līdz pārmērīgi augstam līmenim.

- (9) Pieprasījuma samazināšana ir vēl viens svarīgs elements, kas izmantojams ekstremālu cenu rekordu problēmas risināšanai. Gāzes un elektroenerģijas pieprasījuma samazināšana var piebremzēt tirgus cenas un tādējādi palīdzēt mazināt pārmērīgi augsto gāzes cenu problēmu. Tāpēc šajā regulā saskaņā ar Eiropadomes 2022. gada 21. oktobra secinājumiem būtu jāparedz, ka mehānisma aktivēšana nepalielina gāzes izmantošanu.
- (9.a) 2022. gada vasarā cenu etalonu – un jo īpaši *TTF* cenu – kāpumu veicināja valsts subsidētu struktūru centieni pirkt gāzi uzglabāšanai, neņemot vērā nekoordinētu iepirkumu ietekmi uz cenām. Tāpēc, lai nākotnē izvairītos no ekstremāliem cenu rekordiem, ir svarīgi attiecīgos gadījumos labāk koordinēt dalībvalstis, kuras izmanto valsts finansētas struktūras, lai iegādātos gāzi pazemes krātuvju papildīšanai. Ar Regulu XXXX/2022 izveidotā kopīgā iepirkuma mehānisma izmantošanai šajā sakarā var būt svarīga loma, lai ierobežotu pārmērīgu gāzes cenu epizodes.
- (10) Lai gan tādējādi secināms, ka ir pieejami pasākumi, ar kādiem risināmi daži elementi, kas izraisa problēmas ar cenu veidošanos gāzes tirgos, šie pasākumi negarantē tūlītēju un pietiekami drošu pašreizējo problēmu novēršanu.
- (11) Tāpēc attiecībā uz tādiem dabasgāzes darījumiem galvenajos *TTF* atvasināto instrumentu un ar citiem VTP saistīto atvasināto instrumentu tirgos, kuru termiņš ir starp vienu mēnesi un vienu gadu nākotnē, ir jāizveido pagaidu tirgus korekcijas mehānisms, kas darbosies kā instruments pret pārmērīgi augsto gāzes cenu uzplūdiem, un tam būs tūlītēja iedarbība.

- (12) Eiropadomes 2022. gada 21. oktobra secinājumos Komisija tika aicināta steidzami nākt klajā ar priekšlikumu par pagaidu dinamisku cenu koridoru dabasgāzes darījumiem, ņemot vērā aizsardzības pasākumus, kas izklāstīti 23. panta 2. punktā Komisijas 2022. gada 18. oktobra priekšlikumā Padomes Regulai par solidaritātes veicināšanu ar labāk koordinētiem gāzes iepirkumiem, gāzes plūsmu robežām un uzticamiem cenu etaloniem.
- (13) Izstrādājot tirgus korekcijas mehānismu, no vienas puses, būtu jāņem vērā šādi aizsardzības pasākumi un, no otras puses, tie būtu jāizmanto, lai garantētu, ka tirgus korekcijas mehānisma iespējamā aktivēšana tiks izbeigta, ja vairs nepastāv nosacījumi tā aktivēšanai vai ja rodas neparedzēti tirgus traucējumi [...]: tas būtu jāpiemēro dabasgāzes darījumiem *TTF* virtuālajā tirdzniecības punktā, ko vada *Gasunie Transport Services B.V.*; citus Savienības gāzes tirdzniecības mezglus var sasaistīt ar koriģēto *TTF* tūlītējo cenu, izmantojot dinamisku cenu koridoru; tam nevajadzētu skart gāzes ārpusbiržas tirdzniecību, apdraudēt Savienības gāzes piegādes drošību, vajadzētu būt atkarīgam no progresa gāzes ietaupījumu mērķrādītāja sasniegšanā, nevajadzētu izraisīt vispārēju gāzes patēriņa pieaugumu, vajadzētu būt izstrādātam tā, lai nekavētu tirgū balstītas gāzes plūsmas ES iekšienē, nevajadzētu ietekmēt enerģētikas atvasināto instrumentu tirgu stabilitāti un pienācīgu darbību un vajadzētu ņemt vērā gāzes tirgus cenas dažādās organizētās tirdzniecības vietās visā Savienībā.
- (14) Tirgus korekcijas mehānisms būtu jāizstrādā tā, lai tas atbilstu diviem pamatkritērijiem, proti, lai tas darbotos kā iedarbīgs instruments pret ārkārtīgi augstu gāzes cenu situācijām un tiktu aktivēts tikai tad, ja cenas salīdzinājumā ar pasaules tirgiem sasniedz ārkārtēju līmeni; tas ļaus izvairīties no būtiskiem tirgus traucējumiem un traucējumiem piegādes līgumu izpildē, kas potenciāli var radīt nopietnus piegādes drošības riskus.

- (15) Intervencei, izmantojot tirgus korekcijas mehānismu, būtu jāaprobežojas ar vissvarīgāko trūkumu novēršanu cenu veidošanā. *TTF* nākamā mēneša norēķinu cena atvasinātajiem instrumentiem neapšaubāmi ir visplašāk izmantotais etalons gāzes piegādes līgumos visā ES, un tam seko nākamo divu mēnešu termiņš un gada termiņš. Tomēr tirdzniecības novirzīšana uz atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, var radīt izkropļojumus ES enerģijas vai finanšu tirgos, piemēram, tirgus dalībniekiem veicot arbitrāžu starp koriģētiem un nekoriģētiem atvasinātajiem instrumentiem, un tas var kaitēt patērētājiem. Tāpēc principā tirgus korekcijas mehānismā būtu jāiekļauj atvasinātie instrumenti, kas saistīti ar visiem VTP Savienībā. Tomēr mehānisma piemērošana atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, nevis *TTF*, ir sarežģīta un prasa papildu tehnisku sagatavošanos. Tā kā ir steidzami jāievieš tirgus korekcijas mehānisms attiecībā uz vissvarīgāko atvasināto instrumentu (*TTF*), Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras ar īstenošanas akta palīdzību noteikt tehnisko informāciju attiecībā uz tirgus korekcijas mehānisma piemērošanu atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, un tādu atvasināto instrumentu kopumam, kas saistīti ar citiem VTP un kurus var izslēgt, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem.
- (16) Tirgus korekcijas mehānisma ieviešanai būtu jādod skaidrs signāls tirgum, ka ES nepieņems pārmērīgas cenas, kas izriet no nepilnīgas cenu veidošanas. Tam būtu arī jānodrošina noteiktība tirgus dalībniekiem attiecībā uz uzticamiem gāzes tirdzniecības ierobežojumiem, un tas var radīt nozīmīgus saimnieciskus ietaupījumus gan uzņēmumiem, gan mājāsaimniecībām, kas netiks pakļautas pārmērīgu enerģijas cenu situācijām.

- (17) Ar šo mehānismu drošības vajadzībām būtu jāievieš dinamisks atvasināto instrumentu cenas maksimums attiecībā uz laikposmu no viena mēneša līdz vienam gadam nākotnē. Dinamiskais cenas maksimums būtu jāaktivē, ja atvasināto instrumentu cena sasniedz iepriekš noteiktu līmeni un ja cenu pieaugums neatbilst līdzīgam pieaugumam reģionālā vai pasaules tirgus līmenī.
- (17.a) Tādējādi dinamiskam drošības maksimumam būtu jāgarantē, ka netiek pieņemti tirdzniecības rīkojumi, kas ievērojami pārsniegtu *LNG* cenas citos pasaules reģionos. Nosakot atsauces cenu, kas atspoguļo globālās *LNG* cenu tendences, būtu jāizmanto attiecīgi cenu etaloni. Atsauces cenai būtu jābalstās uz *LNG* cenu novērtējumiem [...], kas atspoguļo situāciju Eiropas tirgū, un, tā kā Apvienotajai Karalistei un Āzijai kā konkurentēm globālajā *LNG* tirgū ir īpaša nozīme, arī uz attiecīgu etalonu Apvienotajai Karalistei un Āzijas reģioniem. Atšķirībā no cauruļvadu gāzes *LNG* tiek tirgota pasaules mērogā. Tādēļ *LNG* cenas labāk atspoguļo gāzes cenu attīstību pasaules mērogā un var kalpot par etalonu, lai novērtētu, vai cenu līmeņi kontinentālajos centros būtiski atšķiras no starptautiskajām cenām.

(17.aa) *LNG* cenu paraugam, ko ņem vērā, jābūt pietiekami plašam, lai tas būtu informatīvs pat tad, ja konkrēta *LNG* cena attiecīgajā dienā nav pieejama. Lai izveidotu reprezentatīvu Eiropas un starptautisko cenu grozu un garantētu, ka vienībām, kuras sniedz informāciju par cenu, tiek piemērots attiecīgais ES regulējums, cenu novērtējumi būtu jāizvēlas ziņošanas aģentūrām, kas uzskaitītas ar Regulu (ES) 2016/1011 izveidotajā Etalonu reģistrā. Tā kā dinamiskam tirgus korekcijas mehānismam ir būtiski, ka informācija tiek sniegta savlaicīgi, būtu jāņem vērā vienīgi cenu informācija no tām vienībām, kuras sniedz informāciju saistībā ar publicēšanas dienu. Lai *ACER* saskaņā ar šo regulu varētu īstenot savu tirgus uzraudzības pienākumu un savlaicīgi aprēķināt atsaucē cenu, cenu novērtējumus publicējošajām ziņošanas aģentūrām ir jāuzliek par pienākumu jau līdz plkst. 21.00 pēc Centrāleiropas laika iesniegt *ACER* novērtējumus ar noteikumu, ka tie ir pieejami, lai *ACER* varētu līdz dienas beigām publicēt atsaucē cenu; kaut arī šādi ziņošanas pienākumi attiecas vienīgi uz esošajiem datiem un ziņošanas aģentūrām nerada būtisku papildu slogu, un tie ir bieži sastopami enerģijas un finanšu tirgus regulējumā, *ACER* jānodrošina, ka saņemtā informācija tiek apstrādāta konfidenciali, jebkādas ar šo informāciju saistītas intelektuālā īpašuma tiesības ir aizsargātas un tā tiek izmantota vienīgi regulatīviem nolūkiem. *ACER* jāvar izdot norādījumus par formātu, kādā attiecīgie dati ir jāiesniedz.

(17.ab) Augstās likviditātes dēļ ir pienācīgi iekļaut arī tuvākā mēneša atvasinātos instrumentus, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes Nacionālo balansēšanas punktu (*NBP*). Ikdienējam cenas novērtējumam, ko veic *ACER*, ievērojot Regulas (ES) XXXX/2022 18. pantu, jābūt daļai no *LNG* cenu novērtējumu groza.

- (17.b) Kaut arī etaloni, kas ņemti vērā attiecībā uz atsaucē cenām, ir labs rādītājs par LNG cenu tendencēm pasaules līmenī, tie nevar vienkārši aizstāt atvasināto instrumentu cenas. Tas galvenokārt ir tādēļ, ka atsaucē cenas atspoguļo cenas citās vietās, kas nav *TTF* un citi Savienības *VTP*. Piemēram, tajās nav ņemtas vērā izmaksas, kas saistītas ar iespējamām pārslodzēm infrastruktūrā, kas rodas, pārvietojot gāzi no *LNG* termināļa uz vietu, kur atrodas *TTF* centrs. Tādēļ *TTF* cenas parasti ir augstākas nekā tās, kas ņemtas vērā atsaucē cenā. Šī atšķirība laikā no 2022. gada jūnija līdz augustam veidoja vidēji aptuveni 35 EUR/MWh. Turklāt attiecībā uz piegādes drošību ir būtiski, ka koriģētā *TTF* atvasinātā instrumenta cena ir noteikta pietiekami augstā līmenī, lai joprojām piesaistītu *LNG* importu no citiem pasaules reģioniem. Tādēļ, lai aprēķinātu koriģēto *TTF* atvasinātā instrumenta cenu, kā piegādes drošība atsaucē cenai būtu jāpiemēro prēmija. Drošības maksimuma formulai vajadzētu būt pilnībā dinamiskai un jābalstās uz dinamiski mainīgu cenu grozu, kurš atspoguļo pasaules tirgus cenas, un uz zināmu drošības rezervi, lai gādātu, ka netiek apdraudēta piegādes drošība. Dinamiskais drošības maksimums var mainīties katru dienu atbilstoši grozā ietverto globālo cenu izmaiņām.
- (17.c) Drošības maksimumam nevajadzētu būt fiksētam, bet gan dinamiskam un ikdienēji pielāgotam. Ikdienējās norēķinu cenas publicēšana šim maksimumam ļauj saglabāt saskanību ar norisēm *LNG* tirgū, kā arī saglabāt cenu veidošanas procesu biržās un mazināt iespējamo ietekmi uz atvasināto instrumentu tirgu pienācīgu darbību. Izstrādāts dinamisks drošības maksimums arī samazinās riskus centrālajiem darījumu partneriem un mazinās ietekmi uz nākamo līgumu tirgu dalībniekiem, piemēram, tīrvērtes dalībniekiem un to klientiem. Drošības maksimumam nebūtu jākoriģē tirgus cenas zem konkrētas robežvērtības.
- (18) Lai izvairītos no riskiem, ka *TTF* atvasināto instrumentu cenas, kas attiecas uz laikposmu no viena mēneša līdz vienam gadam nākotnē, dinamiskais solīšanas limits rada [...] nelikumīgu slepenu vienošanos dabasgāzes piegādātāju vai tirgotāju starpā, finanšu regulatoriem, *ACER* un konkurences iestādēm tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanas laikā būtu īpaši uzmanīgi jāvēro gāzes un enerģijas atvasināto instrumentu tirgi.

- (19) Tirgus korekcijas mehānismam vajadzētu būt ar pagaidu raksturu, un tas būtu jāaktivē tikai, lai ierobežotu ārkārtīgi augsto dabasgāzes cenu situācijas, kas turklāt nav saistītas ar cenām citās gāzes biržās. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisma iedarbināšana būtu jābalsta uz abu kumulatīvo nosacījumu izpildi.
- (20) Tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaktivē tikai tad, kad tuvākā mēneša atvasināto instrumentu norēķinu cenas sasniedz iepriekš noteiktu ārkārtīgi augstu līmeni, lai nodrošinātu, ka mehānisms novērš tirgus deficītu un nerada būtisku iejaukšanos pieprasījumā un piedāvājumā un normālā cenu noteikšanā. Ja cenas maksimums netiks noteikts pietiekami augstā līmenī, tas varētu liegt tirgus dalībniekiem pilnvērtīgi ierobežot savus riskus, jo tas varētu negatīvi ietekmēt uzticamu cenu veidošanu attiecībā uz produktiem ar piegādes datumu nākotnē un atvasināto instrumentu tirgu darbību. Ja mehānisms tiktu iedarbināts, lai mākslīgi pazeminātu cenas, nevis koriģētu tirgus darbības traucējumus, tam būtu nopietna negatīva ietekme uz tirgus dalībniekiem, arī uz enerģētikas uzņēmumiem, kuri varētu saskarties ar grūtībām apmierināt drošības rezerves pieprasījumu un ar likviditātes ierobežojumiem, kas varētu izraisīt saistību neizpildi. Daži tirgus dalībnieki, [...] īpaši mazāki, [...] var saskarties ar grūtībām savas pozīcijas nodrošināt pret risku, un tas vēl vairāk saasinās svārstīgumu tūlītēju darījumu tirgos un, iespējams, izraisīs lielāku cenu kāpumu. Ņemot vērā ievērojamos tirdzniecības apjomus, šāda attīstība radītu acīmredzamu risku ekonomikai, kas būtu jānovērš ar pasākuma izstrādi. Nosakot cenu līmeņus, pie kuriem tirgus korekcijas mehānisms būtu iedarbināms, būtu jāvadās no iepriekšējās pieredzes, piemēram, no 2022. gada augustā novērotā ārkārtējā cenu lēciena. Pieejamie dati norāda, ka 2022. gada vasarā *TTF* atvasināto instrumentu cenas līgumiem ar tuvāko mēneša termiņu sasniedza līmeni, kas pārsniedza 180 EUR[...]/MWh. Tirgus korekcijas mehānisma mērķim vajadzētu būt izvairīties no pārmērīgi augsto cenu līmeņa, kāds tika sasniegts 2022. gada vasarā.

- (21) Turklāt tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaktivē tikai tad, kad *TTF* cenas sasniedz līmeņus, kas ir ievērojami un nesamērīgi augsti salīdzinājumā ar *LNG* cenām, kas atspoguļo tendences pasaules tirgū. Ja cenas pasaules tirgos pieaug tādā pašā tempā un līmenī kā *TTF* cenas, tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana varētu kavēt piegāžu iegādi pasaules tirgos, kas var izraisīt piegādes drošības riskus. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisms būtu jāiedarbina tikai situācijās, kad *TTF* cenas ir ievērojami un ilgāku laika posmu augstākas nekā cenas pasaules tirgos. Tāpat, ja atšķirība ar *TTF* cenām samazinātos vai izzustu, mehānisms būtu jādezaktivē, lai izvairītos no jebkāda piegādes drošības riska.

(24) Lai nodrošinātu pilnīgu saderību ar Padomes Regulu (ES) 2022/1369 un minētajā regulā noteiktajiem pieprasījuma samazināšanas mērķrādītājiem, Komisijai vajadzētu būt iespējai apturēt mehānisma aktivēšanu, ja tas negatīvi ietekmē progresu, kas panākts, īstenojot gāzes ietaupījuma mērķrādītāju saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/1369 3. pantu, vai ja tas rada vispārēju gāzes patēriņa pieaugumu par 15 % viena mēneša laikā vai par 10 % divos secīgos mēnešos salīdzinājumā ar attiecīgo vidējo patēriņu salīdzināmos iepriekšējo gadu mēnešos. Lai koriģētu reģionālas vai Savienības mēroga variācijas, ko izraisa sezonālitate, laikapstākļu izmaiņas un citi faktori, piemēram, Covid krīze, gāzes patēriņš būtu jāmēra attiecībā pret patēriņu piecos gados pirms dienas, kad stājusies spēkā šī regula, saskaņā ar Padomes Regulā (ES) 2022/1369 noteikto pieeju un [...] pamatojoties uz datiem par gāzes patēriņu un pieprasījuma samazinājumu, kas saņemti no dalībvalstīm saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/1369 8. pantu. Tirgus korekcijas mehānisma iespējamajai slāpējošajai ietekmei uz dabasgāzes cenām nevajadzētu novest pie tā, ka dabasgāzes patēriņš ES tiek mākslīgi stimulēts tādā mērā, ka tas kaitē vajadzīgajiem centieniem samazināt dabasgāzes pieprasījumu saskaņā ar pieprasījuma samazināšanas mērķrādītājiem atbilstoši Padomes Regulas (ES) 2022/1369 3. un 5. pantam un Regulas 2022/1854 3. un 4. pantam. Komisijai būtu jānodrošina, ka mehānisma aktivēšana nepalēnina dalībvalstu panākto progresu enerģijas ietaupījuma mērķu sasniegšanā.

- (26) Atkarībā no intervences līmeņa tirgus korekcijas mehānisms var radīt finansiālus, līgumiskus un piegādes drošības riskus. Riska līmenis ir atkarīgs no tā, cik bieži mehānisms tiek aktivēts un tādējādi var traucēt normālu tirgus darbību. Jo zemāks intervences sliekšnis, jo biežāk tiks iedarbināts mehānisms, un tādējādi būs lielāka varbūtība, ka risks materializēsies. Tāpēc mehānisma aktivēšanas nosacījumi būtu jānosaka atkarībā no *TTF* nākamā mēneša cenu neierastā un ārkārtīgi augstā līmeņa, vienlaikus nodrošinot, ka tas ir iedarbīgs instruments pret pārmērīgu cenu gadījumiem, kas neatspoguļo starptautiskā tirgus norises.
- (27) Ir svarīgi, lai mehānisms tiktu izstrādāts tā, lai nevis mainītu gāzes piegādes līgumu līgumisko pamatlīdzsvaru, bet gan lai risinātu neierastas situācijas tirgū. Ja intervences izraisītājfaktori ir noteikti tādā līmenī, ka tie novērš esošās problēmas ar cenu veidošanu un nav paredzēti, lai traucētu pieprasījuma un piedāvājuma līdzsvaru, risku, ka mehānisms vai tā aktivēšana mainīs esošo līgumu līgumisko līdzsvaru, var samazināt līdz minimumam.
- (28) Lai nodrošinātu, ka tirgus korekcijas mehānismam ir tūlītēja iedarbība, dinamiskais solīšanas limits būtu nekavējoties un automātiski jāaktivē bez Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūras (ACER) vai Komisijas papildu lēmuma.
- (28.a) Lai nodrošinātu, ka iespējamās problēmas, kas izriet no aktivēšanas, tiek apzinātas laikus, Komisijai būtu jāpilnvaro Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) un *ACER* sagatavot ziņojumu par mehānisma iespējamo negatīvo ietekmi uz finanšu un enerģijas tirgiem un piegādes drošību.

(29) *ACER* būtu pastāvīgi jāuzrauga, vai ir izpildīti tirgus korekcijas mehānisma darbības nosacījumi. *ACER* ir vispiemērotākā iestāde šādas uzraudzības veikšanai, jo tai ir Savienības mēroga gāzes tirgu kopaina un vajadzīgā pieredze gāzes tirgu darbībā, un saskaņā ar ES tiesību aktiem tā jau ir pilnvarota uzraudzīt vairumtirdzniecības energoproduktu tirdzniecības darbības. Lai noteiktu, vai tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanu vai deaktivēšanu pamatojošie nosacījumi ir izpildīti, *ACER* būtu jāuzrauga izmaiņas *TTF* tuvākā mēneša norēķina cenā, un tā būtu jāsalīdzina ar atsaucē cenu, ko nosaka vidējā cena LNG cenu novērtējumos, kas piesaistīti Eiropas tirdzniecības centriem. Līdzko ir izpildīti aktivācijas nosacījumi, *ACER* būtu nekavējoties jāpublicē paziņojums savā tīmekļa vietnē, informējot par to, ka ir izpildīti mehānisma aktivēšanas nosacījumi. Nākamajā dienā regulēto tirgus operatoriem nevajadzētu pieņemt nekādus pasūtījumus, kas pārsniedz dinamisko solīšanas limitu, un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībniekiem nevienu šādu pasūtījumu nevajadzētu iesniegt. Regulēto tirgus operatoriem un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībniekiem jāvēro *ACER* tīmekļa vietne, kurā būtu jāpublicē dienas atsaucē cena. Līdzīgs dinamisks solīšanas limits būtu jāpiemēro atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem *VTP*, saskaņā ar nosacījumiem, kas attiecībā uz minēto atvasināto instrumentu piemērošanu noteikti īstenošanas aktā.

- (30) Tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana var tautsaimniecībā radīt nevēlamu un neparedzamu ietekmi, ieskaitot riskus piegādes drošībai un finanšu stabilitātei. Lai nodrošinātu ātru reaģēšanu negribētu tirgus traucējumu gadījumā, būtu jāiekļauj efektīvi aizsargpasākumi, kas balstīti uz objektīviem kritērijiem, nodrošinot, ka mehānismu jebkurā brīdī var apturēt. Ja *ACER* uzraudzības rezultāts ir konkrētas pazīmes, ka tirgus korekcijas notikums nav novēršams, Komisijai jāvar pieprasīt EVTI, *ACER* un attiecīgā gadījumā *ENTSOG* un Gāzes koordinācijas grupas atzinumu par iespējama tirgus korekcijas notikuma ietekmi uz piegādes drošību, ES iekšējām plūsmām un finanšu stabilitāti, lai vajadzības gadījumā tā varētu ātri apturēt *ACER* tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanu.
- (31) Papildus tam, ka ik dienas tiek pārskatīts, vai turpina pastāvēt prasības, kas attiecas uz dinamisko solīšanas limitu, būtu jāiekļauj papildu aizsargpasākumi, lai izvairītos no neparedzētiem tirgus traucējumiem.
- (32) Dinamiskajam solīšanas limitam nebūtu jāietekmē ārpusbiržas darījumi, jo to iekļaušana radītu nopietnas uzraudzības problēmas un var izraisīt piegādes drošības problēmas. Tomēr būtu jāpiemēro pārskatīšanas mehānisms, lai novērtētu, vai ārpusbiržas darījumu izslēgšana var būtiski pārvirzīt atvasināto instrumentu tirdzniecību uz ārpusbiržas tirgiem, apdraudot finanšu vai enerģijas tirgu stabilitāti.
- (33) Tirgus korekcijas mehānisms būtu automātiski jādezaktivē, ja stāvoklis dabasgāzes tirgū vairs nav iemesls tā darbībai. Ja nerodas tirgus traucējumi, mehānisms būtu jādezaktivē tikai pēc noteikta laika, lai izvairītos no biežas aktivēšanas un dezaktivēšanas. Tādējādi tirgus korekcijas mehānisms būtu automātiski jādezaktivē pēc divdesmit dienām, ja dinamiskais solīšanas limits noteiktu laiku ir 180 EUR. Attiecībā uz aktivēšanu mehānisma dezaktivēšanai nav vajadzīgs *ACER* vai Komisijas vērtējums, bet, kad nosacījumi ir izpildīti, tai būtu jānotiek automātiski.

- (33.a) Ja būtiski samazinās gāzes piegādes apjoms un ja gāzes piegāde ir nepietiekama, lai apmierinātu atlikušo gāzes pieprasījumu, Komisija, ievērojot Regulas (ES) 2017/1938 12. panta 1. punktu, var izsludināt reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvokli pēc tādas dalībvalsts pieprasījuma, kura ir izsludinājusi ārkārtas stāvokli, un tai ir jāizsludina reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvoklis, ja divas vai vairākas dalībvalstis ir izsludinājušas ārkārtas stāvokli. Lai novērstu to, ka tirgus korekcijas mehānisma turpmāka aktivēšana rada piegādes drošības problēmas, mehānisms būtu automātiski jādezaktivē situācijā, kad Komisija ir izsludinājusi reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvokli.
- (34) Ir būtiski, lai tirgus korekcijas mehānismā būtu efektīvs instruments, ar ko, balstoties uz objektīviem kritērijiem, jebkurā brīdī nekavējoties apturēt dinamisko drošības maksimumu, ja tas, ietekmējot piegādes drošību un ES iekšējās plūsmas, novestu pie nopietniem tirgus traucējumiem.
- (35) Tā kā ir svarīgi rūpīgi izvērtēt visus aizsargpasākumus, kas jāņem vērā, vērtējot tirgus korekcijas mehānisma iespējamu apturēšanu, tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaptur ar Komisijas lēmumu. Pieņemot tādu lēmumu, un tas būtu jāpieņem bez liekas kavēšanās, Komisijai galvenokārt būtu jāizvērtē, vai dinamiskā solīšanas limita turpmāka piemērošana apdraud Savienības piegādes drošību, vai to papildina pietiekami pūliņi samazināt pieprasījumu, vai tā aiztur tirgū balstītas iekšējās gāzes plūsmas Savienībā, negatīvi ietekmē enerģētikas atvasināto instrumentu tirgus, nosaka gāzes tirgus cenas dažādās organizētās tirdzniecības vietās visā Savienībā vai var negatīvi ietekmēt pastāvošos gāzes piegādes līgumus. Šādos gadījumos Komisijai ar īstenošanas lēmumu būtu jāpieņem lēmums apturēt tirgus korekcijas mehānismu. Ņemot vērā vajadzību reaģēt ātri, tai nevajadzētu būt pienākumam rīkoties saskaņā ar komiteju procedūru.

- (36) Tirgus korekcijas mehānismam nebūtu jāapdraud Savienības gāzes piegādes drošība, nomācot cenas signālus, kas ir būtiski, lai piesaistītu nepieciešamās gāzes piegādes un nodrošinātu gāzes plūsmas ES iekšienē. Kad ir aktivēts tirgus korekcijas mehānisms, gāzes piegādātāji faktiski var krājumus pieturēt, lai vislielāko peļņu iegūtu, pārdodot tūlīt pēc maksimumu deaktivēšanas. Ja mehānisms radītu šādus riskus Savienības gāzes piegādes drošībai, bet nav izsludināts reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvoklis, Komisijai mehānisms būtu nekavējoties jāaptur. Novērtējot piegādes drošības riskus, cita starpā būtu jāņem vērā šādi elementi: viena salīdzināmās cenas komponenta iespējama būtiska novirze no 2. panta 2. punktā noteiktās atsauces cenas salīdzinājumā ar vēsturisko tendenci un būtisks ceturkšņa *LNG* importa samazinājums Savienībā salīdzinājumā ar to pašu ceturksni iepriekšējā gadā.
- (36.a) Tā kā neierobežotas pārrobežu gāzes plūsmas starp dalībvalstīm ir svarīgs piegādes drošības elements Savienībā, tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana būtu jāaptur arī tad, ja tā nepamatoti ierobežo pārrobežu gāzes plūsmas iekšējā tirgū, apdraudot Savienības gāzes piegādes drošību.
- (37) Tirgus korekcijas mehānismam nebūtu jāmazina cenas signālu nozīme Savienības iekšējā gāzes tirgū un jāaiztur tirgū balstītas gāzes plūsmas Savienības iekšienē, jo ir būtiski, lai dabasgāze turpina plūst tur, kur tās visvairāk vajag.

- 38) Tirgus korekcijas mehānismi nedrīkstētu nepamatoti apdraudēt enerģētikas atvasināto instrumentu tirgu nepārtrauktu un pareizu darbošanos. Šiem tirgiem ir būtiska nozīme, jo tie ļauj to dalībniekiem savas pozīcijas nodrošināt pret risku, it sevišķi cenu svārstīguma radīto. Bez tam atvasināto instrumentu tirgos tirgus korekcijas mehānisma ieviešanas cenās var tirgus dalībniekiem izraisīt ievērojamus finansiālus zaudējumus. Ņemot vērā gāzes tirgus apmērus Savienībā, tādi zaudējumi var ne tikai ietekmēt specializētos atvasināto instrumentu tirgus, bet arī būtiski atsaukties citos finanšu tirgus. Cenu intervence varētu arī izraisīt negatīvu drošības rezerves pieprasījuma pieaugumu nenoteiktības dēļ. Būtisks drošības rezerves pieprasījumu pieaugums varētu radīt ievērojamus finansiālus un likviditātes zaudējumus tirgus dalībniekiem, izraisot tīrvērtes dalībnieka vai galaklienta saistību neizpildi. Attiecīgajiem tirgus dalībniekiem būtu jārīkojas godprātīgi un tiem nevajadzētu nepamatoti mainīt riska pārvaldības procedūras, kā rezultātā palielinās drošības rezerves pieprasījumu skaits, jo īpaši, ja tas neatbilst parastajām tirgus procedūrām. Tāpēc Komisijai tirgus korekcijas mehānisms būtu nekavējoties jāaptur, ja tas apdraud atvasināto instrumentu tirgus kārtīgu darbību, piemēram, ja tas rada būtisku *TTF* atvasināto instrumentu darījumu skaita samazināšanos Savienībā vai *TTF* atvasināto instrumentu darījumu būtisku pārvirzi uz tirdzniecības vietām ārpus ES. Tādā sakarā ir svarīgi, lai Komisija ņemtu vērā attiecīgo Savienības struktūru pieejamo pieredzi. Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde ir neatkarīga iestāde, kas palīdz aizsargāt ES finanšu sistēmas stabilitāti, it īpaši – veicinot tādas stabilus un sakārtotus finanšu tirgus kā atvasināto instrumentu tirgus. Tāpēc Komisijai būtu jāņem vērā EVTI ziņojumi par šiem aspektiem. Komisijai būtu jāņem vērā arī visi Eiropas Centrālās bankas (ECB) ieteikumi par finanšu sistēmas stabilitāti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 127. panta 4. punktu un LESD IV protokola 25.25,1 pantu. Ņemot vērā finanšu tirgu svārstīgumu un tirgus intervences potenciāli lielo ietekmi tajos, ir svarīgi nodrošināt, ka Komisija var tirgus korekcijas mehānismu ātri apturēt. Tāpēc EVTI ziņojums būtu jāsniedz ne vēlāk kā 48 stundas vai steidzamā gadījumā tajā pašā dienā pēc Komisijas pieprasījuma.

- (39) Tirgus korekcijas mehānisms būtu jāveido reaģēšanai tikai uz gāzes cenu ārkārtēju pieaugumu, kuru izraisa cenu veidošanas mehānisma deficīts un kurš pats par sevi neietekmē spēkā esošo gāzes piegādes līgumu derīgumu. Taču apstākļos, kad *ACER* vai Komisija konstatē, ka tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana negatīvi ietekmē pastāvošos piegādes līgumus, Komisijai tas būtu jāaptur.
- (40) Mehānisma izveides un apturēšanas iespējās būtu jāņem vērā, ka dabasgāzes tirgotāji var dabasgāzes tirdzniecību pārcelt uz ārpussavienības reģioniem, mazinot tirgus korekcijas mehānisma efektivitāti. Tā būtu, piemēram, ja tirgotāji nodotos ārpusbiržas gāzes tirdzniecībai, kas ir mazāk pārredzama un mazāk pakļauta regulatīvai kontrolei un palielina briesmas, ka iesaistītās personas nepildīs pienākumus. Tā būtu arī tad, ja tirgotāji, kuriem tirgus korekcijas mehānisms var ierobežot nodrošinājumu, vēlētos nodrošināties citās jurisdikcijās, un tīrvērtes darījuma partnerim tādēļ nāktos atkārtoti izlīdzsvarot atvasināto instrumentu pozīciju pamatā esošo naudu, lai atspoguļotu norēķinu cenu, kam ir noteikti griesti, un tas izraisītu drošības rezervju pieprasījumus.
- (41) *ACER*, EVTI, Gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklam (*ENTSO*) un Gāzes koordinācijas grupai, kas izveidota ar Regulu (ES) 2017/1938, būtu jāpalīdz Komisijai uzraudzīt tirgus korekcijas mehānismu.

- (41.a) Komisijai, veicot savus uzdevumus saskaņā ar šo regulu, vajadzētu būt arī iespējai apspriesties ar ECB un lūgt tās padomu saskaņā ar ECB lomu, ievērojot LESD 127. panta 5. punktu, lai palīdzētu sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti, un, ievērojot Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 25.1. pantu, lai cita starpā sniegtu konsultācijas Komisijai un saņemtu ar to konsultācijas par Savienības tiesību aktu darbības jomu un īstenošanu attiecībā uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti. Apspriešanās ar ECB būtu jāorganizē tā, lai vajadzības gadījumā būtu iespējams ātri apturēt tirgus korekcijas mehānismu.
- (41.b) Ņemot vērā steidzamo vajadzību risināt problēmas, jo īpaši saistībā ar *TTF* atvasināto instrumentu cenu noteikšanu Savienībā, ir ļoti svarīgi ātri īstenot tirgus korekcijas mehānismu. EVTI un *ACER* būtu jāveic novērtējums par tirgus korekcijas mehānisma ietekmi ("ietekmes novērtējums"), lai analizētu, vai ātra īstenošana var radīt neparedzētas negatīvas sekas finanšu vai enerģijas tirgiem vai piegādes drošībai. Ietekmes novērtējums būtu jāiesniedz Komisijai jau līdz 2023. gada 1. martam. Tajā jo īpaši būtu jāanalizē elementi, kas nepieciešami īstenošanas aktam par kārtību, kādā tirgus korekcijas mehānismu attiecina uz atvasinātajiem instrumentiem, kuri saistīti ar citiem *VTP*, un jāpārbauda, vai tirgus korekcijas mehānisma galvenie elementi joprojām ir piemēroti, ņemot vērā norises finanšu un enerģijas tirgos vai piegādes drošības jomā. Ne vēlāk kā līdz 2023. gada 23. janvārim EVTI un *ACER* publicē provizorisku datu ziņojumu par tirgus korekcijas mehānisma ieviešanu. Ņemot vērā ietekmes novērtējuma rezultātus, Komisijai vajadzības gadījumā bez liekas kavēšanās būtu jāierosina šīs regulas grozījums, lai pielāgotu to produktu izvēli, uz kuriem attiecas tirgus korekcijas mehānisms.

- (42) Komisija var arī ierosināt citus šīs regulas grozījumus, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu vai pēc tirgus notikuma vai apturēšanas lēmuma [...], vai ņemot vērā norises tirgos un piegādes drošības jomā.
- (42.a) Lai saglabātu atvasināto instrumentu tirgu pareizu darbību, jo īpaši centrālo tīrvērtes darījumu partneru (*CCP*) riska pārvaldības procesus, un līdz minimumam samazinātu vajadzību pieprasīt papildu drošības rezervi kā nodrošinājumu, pusēm būtu jāļauj pienācīgā veidā kompensēt vai samazināt pozīcijas *TTF* atvasināto instrumentu tirgū, ja tās to vēlas. Tāpēc dinamiskais solīšanas limits nebūtu jāpiemēro līgumiem, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā, ne arī darījumiem, kas ļauj tirgus dalībniekiem kompensēt vai samazināt pozīcijas, kuras izriet no *TTF* atvasināto instrumentu līgumiem, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā.
- (42.b) Centrālo tīrvērtes darījumu partneriem ir būtiska nozīme *TTF* atvasināto instrumentu tirgu pienācīgas darbības nodrošināšanā, mazinot darījuma partneru risku. Tādēļ ir nepieciešams, lai tirgus korekcijas mehānisms nekavētu centrālo tīrvērtes darījumu partneru darbības, jo īpaši attiecībā uz to pozīciju pārvaldību, kuru saistības netiek pildītas. Šajā nolūkā dinamiskais solīšanas limits nebūtu jāpiemēro darījumiem, kas veikti saistību neizpildes pārvaldības procesa ietvaros, ko organizē centrālo tīrvērtes darījumu partneris.

- (43) Tirgus korekcijas mehānisms ir nepieciešams un samērīgs, lai sasniegtu mērķi koriģēt pārmērīgi augstas gāzes cenas *TTF* un ar citiem VTP saistītos atvasinātos instrumentus. Visas dalībvalstis skar cenu kāpuma netiešā ietekme, piemēram, enerģijas cenu un inflācijas pieaugums. Deficītam cenu veidošanas sistēmā dažādās dalībvalstīs ir atšķirīga nozīme, jo vienās (piemēram, Viduseiropas dalībvalstīs) cenu pieaugums ir reprezentatīvāks nekā citās (piemēram, nomaļajās dalībvalstīs vai dalībvalstīs ar citām piegādes iespējām). Lai izvairītos no nevienveidīgas rīcības, kas varētu sašķelt integrēto Savienības gāzes tirgu, ir vajadzīga kopīga rīcība solidaritātes garā. Tas ir arī būtiski, gādājot par piegādes drošību Savienībā. Bez tam kopīgi aizsargpasākumi, kas dalībvalstīs bez piegādes alternatīvām var būt vairāk vajadzīgi nekā dalībvalstīs, kurās ir vairāk alternatīvu, nodrošina koordinētu pieeju kā solidaritātes izpausmi enerģētikā. Lai gan dalībvalstīs ļoti atšķiras finansiālais risks un ieguvumi, tirgus korekcijas mehānisms ir solidārs kompromiss, kurā visas dalībvalstis piekrīt veicināt tirgus koriģēšanu un akceptēt vienādus cenu veidošanas ierobežojumus, kaut arī cenu veidošanas mehānisma darbības traucētība un atvasināto instrumentu cenu finansiālā ietekme uz tautsaimniecību dalībvalstīs atšķiras. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisms stiprinātu Savienības solidaritāti, izvairoties no pārmērīgām cenām, kas daudzām dalībvalstīm pat īsu brīdi nav ilgtspējīgas. Ierosinātais pasākums palīdzēs nodrošināt, ka visu dalībvalstu gāzes piegādes uzņēmumi solidaritātes garā var iegādāties gāzi par mērenām cenām.
- (44) Iestājoties ziemas sezonai, nestabilajos un neparedzamajos dabasgāzes tirgus apstākļos kļūst svarīgi nodrošināt, ka tirgus korekcijas mehānismu var piemērot, kolīdz iespējams, ja ir izpildīti nosacījumi tā aktivizēšanai. Tāpēc šai regulai būtu jāstājas spēkā 1. februārī. Dinamiskais solīšanas limits būtu jāpiemēro no 15. februāra. Lai pieprasīto informāciju iegūtu laikus, pienākums sniegt EVTI un *ACER* provizorisku datu ziņojumu būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 1. janvāra,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA – PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un piemērošanas joma

Ar šo regulu izveido pagaidu tirgus korekcijas mehānismu attiecībā uz *TTF* atvasināto instrumentu un ar citiem virtuālajiem tirdzniecības punktiem saistītu atvasināto instrumentu saskaņā ar 5.c pantu tirdzniecības rīkojumiem, lai ierobežotu pārmērīgu [...] gāzes cenu epizodes Eiropas Savienībā [...], kuras neatspoguļo pasaules tirgus cenas. .

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 0.a) "*TTF* atvasinātais instruments" ir regulētā tirgū tirgots Regulas (ES) Nr. 600/2014 2. panta 1. punkta 30) apakšpunktā definēts preču atvasinātais instruments, kura pamats ir darījums "*Title Transfer Facility*" (*TTF*) virtuālajā tirdzniecības punktā, ko vada *Gasunie Transport Services B.V.*;
- 0.b) "ar citiem virtuālajiem tirdzniecības punktiem (VTP) saistīti atvasinātie instrumenti" ir regulētā tirgū tirgoti Regulas (ES) Nr. 600/2014 2. panta 1. punkta 30) apakšpunktā definētie preču atvasinātie instrumenti, kuru pamats ir darījums gāzes virtuālajā tirdzniecības punktā Savienībā;
- 0.c) "virtuāls tirdzniecības punkts" (VTP) ir ieejas-izejas sistēmas nefizisks komerciāls punkts, kurā gāzu apmaiņa starp pārdevēju un pircēju notiek bez nepieciešamības rezervēt pārvades vai sadales jaudu;

1) "TTF atvasinātais instruments ar tuvāko mēneša termiņu" ir TTF atvasinātais instruments, kura derīguma termiņš kādā regulētā tirgū tirgots vienmēneša termiņa atvasināto instrumentu vidū ir vistuvākais;

1.a) "TTF atvasinātais instruments ar tuvākā gada termiņu" ir TTF atvasinātais instruments, kura derīguma termiņš kādā regulētā tirgū tirgots divpadsmit mēnešu termiņa atvasināto instrumentu vidū ir vistuvākais;

2) "atsauces cena" ir, ciktāl tā ir pieejama, dienas vidējā cena, ko veido:

– *LNG Northwest Europe Marker* cenu novērtējums [...] ir definēts kā dienas vidējais no "*Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)*", ko administrē *Platts Benchmark B.V.*, Nīderlande, un "*Northwest Europe des – half-month 2*", ko administrē *Argus Benchmark Administration B.V.*, Nīderlande, pārvēršot LNG cenu novērtējumu ASV dolāros (USD) par miljonu Lielbritānijas termālo vienību (MMBtu) uz EUR par MWh, pamatojoties uz Eiropas Centrālās bankas euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 MMBtu pret 0,293071 kilovatstundām;

– *LNG Mediterranean Marker* cenas novērtējums ir definēts kā dienas vidējais no "*Daily Spot Mediterranean Marker (MED)*", ko administrē *Platts Benchmark B.V.*, Nīderlande, un dienas vidējais no "*Iberian peninsula des – half-month 2*", "*Italy des - half-month 2*" un "*Greece des - half-month 2*", ko administrē *Argus Benchmark Administration B.V.*, Nīderlande, pārvēršot LNG cenu novērtējumu ASV dolāros (USD) par miljonu Lielbritānijas termālo vienību (MMBtu) uz EUR par MWh, pamatojoties uz Eiropas Centrālās bankas euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 MMBtu pret 0,293071 kilovatstundām;

– *LNG Northeast Asia Marker* cenas novērtējums definēts kā dienas vidējais no "*LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month*", ko administrē *Platts Benchmark B.V.*, Nīderlande, un "*Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2*", ko pārvalda *Argus Benchmark Administration B.V.*, Nīderlande, pārvēršot *LNG* cenu novērtējumu ASV dolāros (USD) par miljonu Lielbritānijas termālo vienību (MMBtu) uz EUR par MWh, pamatojoties uz Eiropas Centrālās bankas euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 MMBtu pret 0,293071 kilovatstundām;

tuvākā mēneša NBP atvasināto instrumentu norēķinu cena, ko publicējusi *ICE Futures Europe*, Apvienotā Karaliste; pārvēršot no sterliņu mārciņām par termālo vienību uz EUR par MWh, pamatojoties uz Eiropas Centrālās bankas euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 termālā vienība pret 29,3071 kilovatstundām;

– ievērojot Padomes Regulas (ES) [XXXX/2022] 18. pantu, *ACER* ikdienējā cenu novērtējuma cena;[...]

- 3) "regulēts tirgus" ir regulēts tirgus, kā definēts Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 21) apakšpunktā;
- 4) "regulētā tirgus operators" ir tirgus operators, kā definēts Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 18) apakšpunktā.

II NODAĻA. TIRGUS KOREKCIJAS MEHĀNISMS

3. pants

Cenu uzraudzība

- (0) *ACER* pastāvīgi uzrauga atsauces cenas, tuvākā mēneša *TTF* atvasināto instrumentu norēķinu cenas un to atvasināto instrumentu tuvākā mēneša atvasināto instrumentu norēķinu cenas attīstību, kuri ir saistīti ar citiem VTP. Šim nolūkam:
- *Platts Benchmark B.V.* katru dienu ne vēlāk kā plkst. [21:00] (pēc Centrāleiropas laika) paziņo *ACER* šādu marķieru ikdienējo *LNG* cenu novērtējumus: "*Daily Spot Mediterranean Marker (MED)*", "*Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)*" un "*Japan Korea Marker (JKM)*" un
 - *ARGUS Benchmark Administration B.V.* katru dienu ne vēlāk kā plkst. [21:00] (pēc Centrāleiropas laika) paziņo *ACER* šādu marķieru ikdienējo *LNG* cenu novērtējumus: "*Northwest Europe des – half-month 2*", "*Iberian peninsula des - half-month 2*", "*Italy des - half-month 2*", "*Greece des - half-month 2*" un "*Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2*". [...]
- (1) Pamatojoties uz informāciju, kas saņemta, ievērojot 1. punktu, *ACER* katru dienu aprēķina dienas atsauces cenu un publicē to savā tīmekļa vietnē ne vēlāk kā plkst. 23.59 (pēc Centrāleiropas laika).

3.a pants

Tirgus korekcijas notikums

- 1) Tirgus korekcijas mehānismu attiecībā uz *TTF* atvasinātā instrumenta ar tuvākā gada termiņu norēķinu cenu piemēro no 2023. gada 15. februāra. Tirgus korekcijas mehānismu aktivē ar tirgus korekcijas notikumu, kad tuvākā mēneša *TTF* atvasināto instrumentu norēķinu cena, ko publicējusi *ICE Endex B.V.* (Nīderlande):
 - a) pārsniedz 180 EUR/MWh trīs darba dienas un
 - b) ir par 35 EUR augstāka nekā atsauces cena laikposmā, kas minēts a) apakšpunktā.
- 1.a) Pēc īstenošanas akta pieņemšanas, ievērojot 5.c panta 1. punktu, tirgus korekcijas notikums, kas saistīts ar atvasinātajiem instrumentiem, kuri saistīti ar citiem VTP, notiek arī saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti minētajā īstenošanas aktā, ievērojot 5.c panta 2. punkta kritērijus.
- 1.b) Ja *ACER* konstatē tirgus korekcijas notikumu, tā ne vēlāk kā plkst. 23.59 pēc Centrāleiropas laika savā tīmekļa vietnē skaidri un redzami publicē paziņojumu, ka ir tirgus korekcijas notikums ("paziņojums par tirgus korekciju"), un par tirgus korekcijas notikumu informē Komisiju, EVTI, Eiropas Centrālo banku (ECB) un Padomi.
- 1.c) Regulēto tirgu operatori *TTF* atvasināto instrumentu tirgū un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībnieki katru dienu vēro *ACER* tīmekļa vietni.

(1.ca) No dienas, kas ir nākamā diena pēc paziņojuma par tirgus korekciju publicēšanas, regulēto tirgu operatori nepieņem un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībnieki neiesniedz tādu *TTF* atvasināto instrumentu pasūtījumus, kuru termiņš beidzas laikposmā no tuvākā mēneša *TTF* atvasinātā instrumenta termiņa beigām līdz *TTF* atvasinātā instrumenta ar tuvākā gada termiņu termiņa beigām, kuru cenas ir 35 EUR/MWh virs *ACER* iepriekšējā dienā publicētās atsauces cenas ("dinamiskais solīšanas limits"). Ja atsauces cena ir zemāka par 145 EUR, dinamiskais solīšanas limits paliek 145 EUR un 35 EUR summa.

1.d) Pēc īstenošanas akta pieņemšanas, ievērojot 5.c panta 1. punktu, dinamisko solīšanas limitu atvasinātajiem instrumentiem, kuri saistīti ar citiem VTP, piemēro saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti minētajā īstenošanas aktā, ievērojot 5.c panta 2. punkta kritērijus.

(1.e) Pēc tam, kad *ACER* ir aktivējusi dinamisko solīšanas limitu, to piemēro vismaz 20 darba dienas, ja vien Komisija to nav apturējusi saskaņā ar 5. pantu vai deaktivējusi saskaņā ar 4. panta 0. punktu.

- 3) Lai pēc tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanas, ko veikusi *ACER*, Komisija vajadzības gadījumā spētu to ātri apturēt, ja saskaņā ar 3. panta 0. punktu *ACER* veiktās uzraudzības rezultāts ir konkrētas norādes, ka tūlīt ir gaidāms tirgus korekcijas notikums, ievērojot 3.a panta 1. punkta b) apakšpunktu, Komisija nekavējoties aicina Eiropas Centrālo Banku (ECB), Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI) un attiecīgā gadījumā gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu (*ENTSO*) un, ievērojot Regulu (ES) 2017/1938, izveidoto Gāzes koordinācijas grupu sniegt novērtējumu par iespējama tirgus korekcijas notikuma ietekmi uz piegādes drošību, ES iekšējām plūsmām un finanšu stabilitāti. Novērtējumā ņem vērā cenu pārmaiņas citās attiecīgās organizētās tirdzniecības vietās, sevišķi Āzijā vai ASV, ko atspoguļo "*Platts Benchmark B.V.*" administrētie "*Joint Japan Korea Marker*" vai "*Henry Hub Gas Price Assessment*", ko publicējusi *S&P Global Inc.*, Ņujorka.
- 7) Komisija, novērtējusi solīšanas limita ietekmi uz gāzes un elektroenerģijas patēriņu un panākumus Padomes Regulas (ES) 2022/1369 3. un 5. pantā un Padomes Regulas (ES) 2022/1854 3. un 4. pantā noteikto pieprasījuma samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā, var arī ierosināt] Padomes Regulā (ES) 2022/1369 izdarīt grozījumu, lai pielāgotos jaunajiem apstākļiem.
- 8) Tirgus korekcijas notikuma gadījumā Komisija bez liekas kavēšanās lūdz ECB konsultāciju par nejaušu traucējumu risku enerģētikas atvasināto instrumentu tirgu stabilitātei un kārtīgai darbībai.

4. pants

Tirgus korekcijas mehānisma deaktivēšana

- 0) 3.a panta 1.ca) un 1.d) punktā minēto dinamisko solīšanas limitu deaktivē pēc tam, kad pagājušas 20 darba dienas pēc tirgus korekcijas notikuma saskaņā ar 3.a panta 1.e) punktu, vai vēlāk, ja atsaucēs cena ir mazāka par 145 EUR trīs secīgas darba dienas.
- 1) Ja Komisija izsludina reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvokli, jo īpaši, ja būtiski ir pasliktinājusies gāzes piegādes situācija, kā rezultātā gāzes piegāde nav pietiekama, lai apmierinātu atlikušo gāzes pieprasījumu ("normēšana"), saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 12. panta 1. punktu deaktivē 3.a panta 1.c) un 1.d) punktā minēto dinamisko solīšanas limitu.
- 2) *ACER* nekavējoties publicē paziņojumu savā tīmekļa vietnē un informē Komisiju, EVTI, ECB un Padomi, ka ir notikusi deaktivēšana, kā minēts 0. punktā ("deaktivēšanas paziņojums").

Tirgus korekcijas mehānisma apturēšana

- (0)** EVTI, ACER, Gāzes koordinācijas grupa un *ENTSO*G pastāvīgi uzrauga dinamiskā solišanas limita ietekmi uz finanšu un enerģijas tirgiem un piegādes drošību gadījumā, ja tiek aktivēts tirgus korekcijas mehānisms.
- 2) Uz 0. punktā minētās uzraudzības pamata Komisija jebkurā brīdī ar īstenošanas lēmumu aptur tirgus korekcijas mehānismu, ja rodas neparedzēti tirgus traucējumi vai acīmredzamas tādu traucējumu briesmas, kas negatīvi ietekmē piegādes drošību, ES iekšējās plūsmas vai finanšu stabilitāti ("apturēšanas lēmums"). Vērtējot Komisija īpaši ņem vērā, vai aktivētais tirgus korekcijas mehānisms:
- (a) apdraud Savienības gāzes piegādes drošību [...], elementi, kas jāņem vērā, novērtējot piegādes drošības riskus, ir viena salīdzināmās cenas komponenta iespējama būtiska novirze no 2. panta 2. punktā noteiktās atsauces cenas salīdzinājumā ar vēsturiskās tendenci un būtisks ceturkšņa *LNG* importa samazinājums Savienībā salīdzinājumā ar to pašu ceturksni iepriekšējā gadā;

- (b) ir laikposmā, kad obligātie pieprasījuma samazināšanas mērķrādītāji saskaņā ar Regulas (ES) 2022/1369 5. pantu nav sasniegti Savienības līmenī, negatīvi ietekmē panākumus gāzes ietaupījuma mērķrādītāju īstenošanā atbilstoši Regulas (ES) 2022/1369 3. pantam, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt, ka cenas signāli stimulē pieprasījuma rediģēšanu vai izraisa vispārēju gāzes patēriņa pieaugumu par 15 % viena mēneša laikā vai par 10 % divos secīgos mēnešos salīdzinājumā ar attiecīgo vidējo patēriņu tajos pašos mēnešos piecu secīgu gadu laikā pirms šīs regulas stāšanās spēkā, pēc datiem par gāzes patēriņu un pieprasījuma samazinājumu, kas, ievērojot [...] Regulas (ES) 2022/1369 8. pantu, saņemti no dalībvalstīm;
- c) saskaņā ar *ACER* uzraudzības datiem ES iekšienē aiztur tirgū balstītas gāzes plūsmas;
- d) pamatojoties uz ziņojumu par EVTI tirgus korekcijas pasākuma aktivēšanas ietekmi un jebkādam ECB konsultācijām, ko šim nolūkam pieprasījusi Komisija, ietekmē enerģijas atvasināto instrumentu tirgu stabilitāti un kārtīgu darbību, jo īpaši, ja tā rezultātā ievērojami palielinās drošības rezervju pieprasījumu skaits vai ievērojami samazinās *TTF* atvasināto instrumentu darījumi Savienībā viena mēneša laikā salīdzinājumā ar to pašu mēnesi iepriekšējā gadā, vai arī būtiski mainās no *TTF* atvasināti darījumi ārpus ES.
- e) būtiski atšķiras no gāzes tirgus cenām visas Savienības organizētās tirdzniecības vietās un citās attiecīgās organizētās tirdzniecības vietās, piemēram, Āzijā vai ASV, ko atspoguļo "*Platts Benchmarks B.V.*" (Nīderlande) administrētie "*Joint Japan Korea Marker*" vai "*Henry Hub Gas Price Assessment*";
- f) ietekmē pastāvošo gāzes piegādes līgumu derīgumu, ieskaitot ilgtermiņa gāzes piegādes līgumus.

- 3) Apturēšanas lēmumu pieņem bez liekas kavēšanās un publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. No nākamās dienas pēc apturēšanas lēmuma publicēšanas un tik ilgi, cik norādīts apturēšanas lēmumā, vairs nepiemēro 3.a panta 1.ca) un 1.d punktā minēto dinamisko solīšanas limitu.
- 4) *ACER*, *EVTI*, Gāzes koordinācijas grupa un *ENTSOG* palīdz Komisijai veikt uzdevumus saskaņā ar 3.a, 4. un 5. pantu. *EVTI* ziņojumu, ievērojot 2. punkta d) apakšpunktu, sniedz ne vēlāk kā 48 stundas vai steidzamos gadījumos tajā pašā dienā pēc Komisijas pieprasījuma.
- 4.a) Veicot savus uzdevumus, ievērojot 3.a, 4. un 5. pantu, Komisija var apspriesties ar ECB, lai saņemtu konsultācijas par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar tās uzdevumu, ievērojot LESD 127. panta 5. punktu, proti, palīdzēt sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenziālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti.

5.a pants

Dienesta noslēpums

- 1) Uz konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta, ievērojot šo regulu, attiecas 2. punktā izklāstītie nosacījumi par dienesta noslēpumu.
- 2) Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums attiecas uz visām personām, kas strādā vai ir strādājušas *ACER* vai jebkurā iestādē vai tirgus uzņēmumā, vai fizisku vai juridisku personu, kam kompetentā iestāde ir deleģējusi savas pilnvaras, tostarp arī uz revidentiem un ekspertiem, ar ko kompetentajai iestādei ir noslēgts līgums.
- 3) Informāciju, uz kuru attiecas dienesta noslēpums, citām personām vai iestādēm var izpaust tikai Savienības vai valsts tiesību aktos noteiktajā kārtībā.
- 4) Visu informāciju, ar ko kompetentās iestādes apmainās saskaņā ar šo regulu un kas attiecas uz darījumu vai darbības apstākļiem un citiem ekonomiska vai personiska rakstura jautājumiem, uzskata par konfidenciālu, un tai piemēro dienesta noslēpuma prasības, ja vien kompetentā iestāde, sniedzot attiecīgo informāciju, nav atļāvusi to izpaust vai ja šāda izpaušana nav nepieciešama tiesvedībai.

5.b pants
Ietekmes novērtējums

(0) EVTI un *ACER* novērtē tirgus korekcijas mehānisma ietekmi uz finanšu un enerģijas tirgiem un uz piegādes drošību, jo īpaši, lai pārbaudītu, vai tirgus korekcijas mehānisma galvenie elementi joprojām ir piemēroti, ņemot vērā norises finanšu un enerģijas tirgū un piegādes drošības jomā.

0a) EVTI un *ACER* ietekmes novērtējumā jo īpaši veic 5.c panta 2. punktā izklāstīto kritēriju analīzi. Novērtējumā jo īpaši pārbauda, vai ierobežojums attiecībā uz *TTF* atvasinātajiem instrumentiem ir izraisījis tirgus dalībnieku veiktu arbitrāžu starp koriģētiem un nekoriģētiem atvasinātajiem instrumentiem, kas negatīvi ietekmē finanšu vai enerģijas tirgus un kaitē patērētājiem.

0aa) EVTI un *ACER* novērtē arī to, vai:

- vai ārpusbiržas tirdzniecības izslēgšana no šīs regulas piemērošanas jomas ir izraisījusi *TTF* atvasināto instrumentu tirdzniecības būtisku pārvirzīšanos uz ārpusbiržas tirgiem, apdraudot finanšu vai enerģijas tirgu stabilitāti;
- un vai tirgus korekcijas mehānisma rezultātā ievērojami ir samazinājušies *TTF* atvasināto instrumentu darījumi Savienībā un *TTF* atvasinātie darījumi būtiski tika pārvirzīti uz tirdzniecības vietām ārpus ES.

EVTI un *ACER* papildus novērtē, vai ir jāpārskata:

- elementi, kas ņemti vērā attiecībā uz atsaucē cenu, ievērojot 2. panta 2. punktu;
- nosacījumi, kas minēti 3.a panta 1. punktā;
- dinamiskais solīšanas limits, kas minēts 3.a panta 1.ca) punktā

0.a) EVTI un *ACER* ziņojumus, ievērojot pirmo punktu, iesniedz Komisijai līdz 2023. gada 1. martam. Ne vēlāk kā līdz 2023. gada 23. janvārim EVTI un *ACER* publicē provizorisku datu ziņojumu par tirgus korekcijas mehānisma ieviešanu.

Attiecināšana uz atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP

- 1) Pamatojoties uz 5.b panta 0. punktā minēto novērtējumu, Komisija ne vēlāk kā 2023. gada 31. martā ar īstenošanas aktu saskaņā ar 5.e panta 2. punktu nosaka tehnisko informāciju attiecībā uz tirgus korekcijas mehānisma piemērošanu atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP.
Ja tirgus korekcijas mehānisma piemērošana atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, rada būtisku negatīvu ietekmi uz finanšu vai gāzes tirgiem saskaņā ar 2. punktā noteiktajiem kritērijiem, Komisija izņēmuma kārtā izslēdz atsevišķus atvasinātos instrumentus no tirgus korekcijas mehānisma piemērošanas.
- 2) Komisija atlasa īstenošanas tehniskos datus, kā arī tos atvasinātos instrumentus, kas saistīti ar citiem VTP un kas var būt jāizslēdz no tirgus korekcijas mehānisma, jo īpaši pamatojoties uz šādiem kritērijiem:
 - a) informācijas pieejamība par tādu atvasināto instrumentu cenām, kas saistīti ar citiem VTP;
 - b) to atvasināto instrumentu likviditāte, kas saistīti ar citiem VTP;
 - c) ietekme, kāda uz gāzes plūsmām ES iekšienē un piegādes drošību ir to atvasināto instrumentu iekļaušanai, kas saistīti ar citiem VTP;
 - d) ietekme, kāda uz finanšu tirgu stabilitāti ir to atvasināto instrumentu iekļaušanai, kas saistīti ar citiem VTP, ņemot vērā iespējamo papildu drošības rezervju kā nodrošinājuma ietekmi.

5.d pants

Pārskatīšana

Komisija attiecīgā gadījumā var ierosināt šīs regulas grozījumu, lai šīs regulas darbības jomā iekļautu atvasinātos instrumentus, ko tirgo ārpus ārpusbiržas ("*OTC*"), vai lai pārskatītu elementus, kas ņemti vērā attiecībā uz atsaucē cenu saskaņā ar 2. panta 2. punktu, jo īpaši apsverot iespēju šiem elementiem piešķirt atšķirīgu svērumu, nosacījumus 3.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā izklāstītā tirgus korekcijas mehānisma aktivizēšanai un 3.a panta 1. punkta ca) apakšpunktā minēto dinamisko solīšanas limitu. Pirms tāda priekšlikuma iesniegšanas Komisija apspriežas ar ECB, EVTI, *ACER*, Gāzes koordinācijas grupu, *ENTSOG* un attiecīgā gadījumā ar citām attiecīgām ieinteresētām personām.

5.e pants

Komiteju procedūra

- 1) Komisijai palīdz komiteja. Šī komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu, nozīmē.
- 2) Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

III NODAĻA – NOBEIGUMA NOTEIKUMI

6. pants

Stāšanās spēkā

- 1) Šī regula stājas spēkā 2023. gada 1. februārī. To piemēro no piemērošanas dienas uz vienu gadu.

3.a pantu piemēro no 2023. gada 15. februāra. 5.b panta 0.a) punktu piemēro ar atpakaļejošu spēku no 2023. gada 1. janvāra.
- 3) Šo regulu nepiemēro:
 - a) *TTF* atvasināto instrumentu līgumiem, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā;
 - b) *TTF* atvasināto instrumentu iegādei un pārdošanai, lai kompensētu vai samazinātu *TTF* atvasināto instrumentu līgumus, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā;
 - c) *TTF* atvasināto instrumentu pirkšanai un pārdošanai, kas ir daļa no centralizētas tīrvērtes darījumu partneru saistību neizpildes pārvaldības procedūras, tostarp ārpusbiržas darījumi, kas reģistrēti regulētā tirgū tīrvērtes nolūkā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Strasbūrā,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*